

„Edinost“

zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon stv. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Posilana, osmrtnice in javne zahvale, do nudi oglašit. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Proračunska razprava v hrvatskem saboru.

II.

ZAGREB, 7. februvarja 1900.

Kar se tiče novega programa dra. Potočnjaka, je le-ta vzbudil nevoljo v vrstah koalirane opozicije. Dr. Potočnjak je mlada in umna sila, in dosedaj je pokazal vzlet in neodvisnosti v delu svojem. Svoje politično življenje je počel kakor pripadnik stranke prava. Za časa volitev je bil urednik »Hrvatske domovine« ter je bil tudi kandidiran in je bil izvoljen kakor člen koalirane opozicije. Kasneje je dr. Potočnjak prišel v nasprotje z svojo stranko in s koalicijo radi svojega stališča glede na hrvatsko-srbski spor. On je odstopil od državnega prava hrvatskega ter se oklenil abstraktne narodne misli, ne poznajoče razlike med Hrvati in Srbi, in to ne le v narodnem in kulturnem, ampak tudi v političnem in državnem pogledu. Na ta način se je ločil od koalicije in je v opoziciji ostal osamljen. Mi kakor privrženci hrvatskega državnega prava nismo mogli odobriti tega stališča. Vendar — uvažujoči umne in duševne sposobnosti dra. Potočnjaka — smo imeli prilike, da smo se tudi v tem listu najpogostneje izrekli o njegovem delovanju; kajti dr. Potočnjak, da si stoječi na različnem stališču, je hodil za istim ciljem, za katerim hodi opozicija, bodisi v negativni, bodisi v pozitivni smeri. V negativni se je boril proti današnjemu sistemu; v pozitivni smeri pa sta mu bila idejala svoboda in jedinstvo naroda. Novi program dra. Potočnjaka znači preobrat, katerega ne le da ni možno odobravati, ampak ga tudi umeti ni možno. On odstopa ne le od državnega prava, ampak popušča tudi od narodnega načela, a v tem tudi od narodnih idejalov. Dr. Potočnjak je razvil neko vrsto realistično-socialističnega programa. V razvijanju tega programa je on najstrože kritiziral državno-pravne razprave, je kar najodločneje pobijal zgodovinsko državno pravo ter je zavzel neko posebno stališče z ozirom na nagodbo. Njemu je do človeških pravic in do tega, da gospodarski in finančni položaj ne postane neodvisni ter da tako postanemo močan činitelj, s katerim, kakor pravim zavnikom, bo Ogerska morala računati. Tako razločivši svoj program, se dr. Potočnjak ni postavil v odpor le proti vladini stranki, ampak tudi proti opoziciji; še več: program in delo te poslednje je kritiziral huje, nego oni vladine stranke. Govoril o grehah jedne in druge, jih je gotovo več zvalil na opozicijo, nego na vladino stranko. Slobodno mu je bilo kritizirati državno-pravne razprave, ker se iste v nas res nekoliko preveč zatejajo, ali ni smel kritizirati cilja, za katerim gredo te razprave. Ako se mu vidi, da državno-pravne razprave ne vodijo do cilja, mogel je v imenu narodnega načela in v imenu slobode zahtevati oživitve jedne narodnih idejalov, ali nikdar ne bi bil smel prestopiti le-teh. Mi priznavamo, da se teoretiški da reči marsikaj proti zgodovinskemu državnemu pravu. No, te teorije so bile poznane tudi Čehom, vendar je zgodovinsko državno pravo temelj programu njihovega. Ne velja sklicevati se na primere Italije in Francozke. Tu treba naravnost monarhije vzeti v obzir, ki, tako rečeno, sloni na zgodovinskem državnem pravu. Zmisel le-tega ni oni, kakor ga je razložil dr. Potočnjak. Ne gre za to, da bi naše narodne stvari uredili tako, kakor so bile urejene nekdanj. Gre za to, da se v zmislu pogodbe, ki jih je Hrvatska sklenila z dinastijo, ko je stopila v okvir te monarhije, hrvatske zemlje združijo v samostalno državno skupino, kakor je tako bilo v historiji.

V tem se naše državno pravo slaže s postulatami narodnega načela ter se popolnoma medsebojno. In če je dr. Potočnjak teoretiški proti temu pravu, pa ni smel reči, da opozicija profanira zgodovino istotako, kakor večina. Glede nagodbe je resnica, da, ako bi se vršila, bi mogle razmere postati neugodne. Ali dr. Potočnjak pozablja, da absolutni odpor proti istej ni nastal od jednega dne od drugega. Odkar obstoji, skušalo se je zahtevati, in naj se nagodba vrši in naj se kršenja iste sanirajo se najpo- pravi in premeni. Kršenja nagodbe leže v naravi sistema, ki je nastal z njo. Lepo je govoriti o finančnem in gospodarski neodvisnosti; no: ali pa je to mogoče v mejah sedanjega sistema? Ali je taka neodvisnost mogoča ob pristrženih političnih in narodnih pravicah? Naj se nam dasta jedinstvo in sloboda in potem bomo eo ipso razpolagali se svojimi finančnimi in z svojim gospodarstvom.

Lepo je govoriti o človeških pravicah. Tudi mi se ne moremo izogniti socialnem vprašanju. Ali pred vsem moramo domovino zjediniti in narediti slobodno; pred vsem moramo uresničiti svoja narodna prava.

Kakor iskreni spoštovalci lepih vrlin dra. Potočnjaka, obžalujemo ni njegov preokret. Velika je pogrška njegova, da v razvijanju svojega novega programa ni znal držati ekvilibrija (ravnotežja), ter je, razidši se z opozicijo, vendar ostal v opoziciji kakor radikalneje nje krilo. Tako smo si ga mi predstavljali dosedaj. Nadejamo se, da se postavi na pravo mesto. Državno-pravno opozicija na temelju zgodovinskega državnega prava v soglasju z narodnim načelom je v nas nujna potreba. Bili smo zjediniti in slobodni. Kakor slobodni narod smo krono Zvonimira položili na glavo Arpadovega. Kakor sloboden narod smo vsprejeli pragmatično sankcijo. Naša pravica do slobode in jedinstva priznana nam je bila in zagotovljena ob vseh teh dogodkih. To je na vse zadnje moderno narodno načelo. Ako pa dr. Potočnjak noče stati na tem stališču, ako hoče z stališča narodnega načela samega braniti narodno pravo, mi se ne bomo zlagali z njim; vendar ostane opozicionalec in bo delal z opozicijo. Tako popušča on od onega jedinega programa, ki mora biti danes skupen vsem Hrvatim: to je narodni program jedinstva in slobode.

Dinko Politeo.

Trst, dne 10. februvarja 1900.

Kako odgovarja Slov. Narod?

»Slovenski Narod« od minole sobote piše: — »Edinost« odgovarja nam sedaj nekako »od zgorej doli«, pri nas se ničesar ne dobi, pri nji pa vse, humor in še celo debelo tiskani člani narodne stranke v Ljubljani. Ti zadnji so ji prvi zaklad, in kakor ciganka stare vinarje jih stara »Edinost« neprestano vpleta v svoje lase. Pri tem pa jih se vé zavija v papirke, da nikdo ne more opaziti, kako podoba da nosijo ti vinarji. Da bode že teh »členov narodne stranke« jedenkrat konec, naj stopijo z imeni na dan. Če se bojajo ti visoki gospodje za pošteno stvar, čemu jim incognito? Toraj z imeni na dan, pa bo mirna Bosna! Do tedaj pa »Edinost« v tem pogledu toliko verjamemo, kolikor bi nam svet veroval, če bi v svojem listu debelo tiskali, da je postal visokočastiti škof Mahnič stalen sotrudnik »Slovenskega Naroda«! In vpliv ima tržaški list tudi na Krajnskem, ker bi se mi drugače pred njim ne imeli ravno tako braniti kakor pred dom. klerikalno stranko! Tu, draga »Edinost«, premalo razločuje! O vplivu naših posameznih nasprotnikov nismo govorili, pač o strasti,

kojo kažejo pri napadih naši nasprotniki. Dostikrat nam je mali kužek — da ostanemo pri izrazih »Edinosti« — s svojim beskanjem in revskanjem bolj nadležen od velikega psa na verigi, ki je pa vendar mnogo nevarnejši od prvega! Končno pa se »Edinost« poprime še »Slovenca« ter zajoča, češ, le-ta mi pa očita, da hočem pomagati dr. Tavčarju. Tu so postavljeni trije klica. In res je, »Edinost« je dandanes prijadrala do tja, da je ne mara nikdo. Ta tržaški papir nam je živ dokaz, da se pri nas s tistim samouškim in plitvim polovičarsvom, ki noče biti ne krop ne voda, ki hoče storiti vsakemu prav, časih pa tudi od vsega vse imeti, ne da ničesar več opraviti. S tiradami o bratomornem boju, o samo nemških poštinih pečatih, in družih taeih malenkostih se je dalo pred tridesetimi leti še kaj opraviti. Dandanes se pa z vsem tem nič ne opravi, dandanes nam je treba značaje, ki kažejo tudi v javnem življenju ostro svojo podobo, ter se ne stajajo pri vsaki priliki, kakor se staja surovo maslo, če ga postaviš na sonce. Dandanes se borimo za načela, zategadelj nam preseda tržaška kaša. Polita je sicer sladko vodo, ali v drugem pa v nji še češpelj ni! Zobjate jo sami, če jo bode pa tudi nam vsiljivali, naletite vsikdar na odločen vpor. Tako bo vsikdar, naj vas že vodi kak Makso, ali pa kak Danijel. Tako je in nič drugega!

Temu bi prav za prav ne bilo ničesar dostaviti, kajti: le styl c'est l'homme! In ta rek velja tudi za človeka, ki bi mogel razpolagati z akademsko izobražbo. — Mi nismo prav čisto nič »zajokali«, ker nas tudi »Slovenec« napada, ampak smo le konstatovali dejstvo, po katerem je gonja obeh ljubljanskih dnevnikov proti nam postavljena v luč smešnosti! Hoteči nas smešiti z »samouštvom« so gospóda le povedali, da je vsaka beseda v njih ustih o modernem in liberalnem naziranju le grda blasfemija. Z smešenjem, da še vedno govorimo o samonemških pečatih, češ, da vse slične malenkosti so bile umestne pred tridesetimi leti, so pa pokazali gospodje še nekaj gršega, hujskega: pokazali so, da nimajo ni pojma o razmerah ob periferijah, da ne vedo, da se moramo tu še vedno, po tridesetih letih, boriti za najelementarnejša prava in da so take malenkosti v svoji ukupnosti velikanke važnosti; in pokazali so, da nimajo nikakega zmisla za borbe, ki so v neizogibno potrebo! A kdor nima zmisla za trpljenje brata, ta tudi srca nemore imeti zanj! Vi, v uredništvu »Slov. Naroda« hočete nam očitati mehkuznost, nam, ki se nismo — cela vrsta volitev v okolici in po Istri so nam klasične priče za to — nikdar plašili bojov, tako srditih, da moremo reči z mirno vestjo, da vi ne le niste nikdar poskušali kaj takega, ampak da sploh nimate ni pojma, kaj je takov boj, v katerem se ne pišejo le strupene novice in rabijo pljuča, marveč mora boritelj izpostavljati v nevarnost, sebe, svoje zdravje in življenje! To so boji, v katerih sta agitatorja v nasprotnih vrstah tudi kamen in zrnje iz revolverja. Takih bojov smo prestali že mi, a se jim nismo plašili nikdar in se jih ne bomo odslej.

Da pa »Slovenski Narod« tudi to pot zopet uprizarja svoje fletno in zabavno veksirno igro: Kdo je? Kje je? — temu se ne čudimo. Kdor ne mora zavračati stvari, ta udarja po osebah. Po kolikih grmih je že otepal »Narod«, v nadi, da je v njem skrit pravi zajec! V jednem grmu je iskal »magistratnega pisarja«, v drugem Štefeta, v tretjem nekega gospoda z drobnimi nožicami — in sedaj je srečno prišlo do »Maksa« in »Danijela«. Za Danijela ne odgovarjamo mi,

za Maksa pa lahko izjavimo, da mož ne čuti v sebi ni poklica, ni ambicije, ni sposobnosti za kako »vodstvo«! Marveč je zadovoljen, ako more v sporazumljenju z možmi, s katerimi se on, nesrečen »samouk«, ne more meriti v nikakem pogledu, služiti programu, o katerem je prepričan na podlagi skoro dvajsetletnega opazovanja dogodkov na Primorskem, da je za sedanje razmere jedino pravi in jedino možen, ako res hočemo ta draga tla rešiti in vsa prava revindicerati svojemu narodu, da je torej jedino ta program — slovenski.

O zahtevi, naj bi mi prijavljali svoje dopisnike, nočemo še le razmišljati pozneje, ko »Slovenski Narod« objavi imena onih, ki so v zadnje čase nagromadili toliko surovosti na našo adresu in ko seosebno še priobči ime famoznega goriškega zaupnika svojega.

Politični pregled.

TRST, 12. februvarja 1900.

K položaju. Državni zbor je sklican za 22. t. m.! Vlada hoče torej riskirati eksperiment ukupnega zasedanja državnega zbora in spravnih konferenc. Ali pa se morda nadeja, da do takrat bodo konferenc že zaključene! In z ugodnim vspehom, seveda, sicer ne bi imelo sklicanje državnega zbora nobenega zmisla, razen morda tega, da hoče imeti še jeden naj-najzadnji dokaz, da s parlamentarizmom avstrijskim za sedaj ni nič opraviti, in da pride res do tistega brezparlamentarnega vladanja, o katerem smo čuli že večkrat. Dunajski »Reichswehr« povdarja sicer, da so vladni krogi jako zadovoljni z dosedanjim tekom konferenc; oni da vedo sicer, da do sporazumljenja v stvari sami ne more priti že sedaj, ali s tem da je že veliko pridobljeno, da so ljudje prijaznejši jeli govoriti med seboj.

Ta zadovoljnost vladina je pač znamenje, kakó skromni smo že postali v Avstriji. Ali glej čudo: isti list vidi nevarnost za bodoči razvoj v nezadovoljnosti — naših jugoslovanskih poslancev. Ta nezadovoljnost da bi — ob razmerah, ki vladajo — utegnila porušiti večino, a s tem da bi bila porušena jedino možna podstava konsolidiranju parlamenta.

»Reichswehr« je menda v zvezi s konservativnimi nemškimi poslanci in ni neprijazna namenom sedanje vlade. Zato jo smemo vprašati: je-li vlada mignila le z mazincem, je-li so skupine večine kaj storile v ta namen, da se nezadovoljnost naših poslancev odpravi?! Nič, nič, pač pa nasprotno! Ako pride torej do razpada večine in postane kaos še večji, naši poslanci si bodo mogli prati roke.

Stavke. Ves civilizirani svet sledi razvitku spora med lastniki rudnikov in rudarji z zanimanjem in simpatijami za uboge delavce, ki nosijo svoje zdravje na prodaj po stotine metrov globoko v temne, slabo prezračene rove, da polnijo žepe materialno bogatih, a kar se tiče srca in človeških čutov — revnih kapitalistov. Navaden človek se zgraža ob urodu v premogovne rove. Zadubli zrak, tema, upadli obrazi izmučenih delavcev ga navdajajo z grozo, pogoste vesti o nesrečah pod zemljo pa s trepetom. Ali je res plačano delo globoko pod zemljo, neprestani strah pred pretečo smrtno nevarnostjo, strah celih družin za očeta, brata, če se daje delavcu za naporno delo pičel zaslužek, da baš lakote ne pogine? Ne, ne! Obsojencem dajajo zadnje dni pred smrtjo pijače in jedi, kar jim sree pozeleva. Tudi naši rudarji so nekaki obsojenci. Danes se izvrši usmrtnitev nad tem, drugi dan nad drugim, časih na stotine žrtev na enkrat. Kdo jim poplača vedno grozo, kdo jih odškoduje za beli dan, za svetle solnčne žarke?

Tudi na Štajarskem, v Ljubenskem okraju, se pripravljajo štrajk. Brzjavka kor. biroa javlja, da je bila večeraj v Seegrabenu seja spravnega urada, kateri je predsedoval dež. sodni svetnik Labres. Ta urad naj bi posredoval med delodajalci in rudarji. Naj navedemo v kratkem glavne točke te seje.

Voditelji delavcev so zahtevali minimalno mezdo 4 K za rudarje in 3.20 K za odvažalec. Tega družba ni dovolila, ampak hoče polagoma zvišati mezdo, da pride na isto višino kakor v Fondsdorfu.

Za sedaj je družba pripravljena zvišati mezdo za 10%, a tega niso mogli doseči, da bi se doba uvožnje v rove in izvožnje, ko delavci prihajajo na delo in izhajajo, uračunila v osemurni delavnik. Delavcem na površini niso dovolili osemurnega dnevnika. Delavci bodo dobivali vsak teden predujme, kurjavo bodo dobivali brezplačno. Zahteva, da se zviša doklada za stanovanja oženjenim delavcem na 7 kron od 5, se je odklonila. Brezplačne osvetlitve jim niso dovolili. V roku 8 dni se imajo stranke izjaviti, da-li se podvržejo sklepom spravnega urada. Mi bomo seveda pazno zasledovali razvoj spora v gornještajarskih rudnikih; saj ne zaslužijo trpini rudarji naših simpatij le kakor udje človeške družbe, ampak tudi kakor udje našega naroda.

Vojna v južni Afriki. Najnovejše vesti z bojišča potrjujejo, da so se čete generala Bullerja zares morale zopet umakniti čez Tugelo. Angleški generali so namreč uvideli, da bi z ozirom na silni ogenj boerskega topništva zaman žrtvovali svoje ljudi. Kanonada je bila strašna. Tudi vse angleško topništvo je streljalo, a ni moglo Boercev do živga. V sredo opoldne je sklenil Buller, da ne bo — foreiral nadaljnega napredovanja in transportna kolona se je začela takoj umikati. Po noči so sledili pešci. Sam lord Balfour je izjavil v petek v seji angleške zbornice poslancev, da glasom poročil z bojišča Buller ni — foreiral korakov naprej s pozicije, katero je bil zavzel v sredo. O tem, da se je moral umakniti, sicer Balfour ni govoril, pač pa je pristavil previdno, da se ni zahtevalo od Bullerja natančnih podatkov o njegovih sedanjih operacijah, in če bi jih vojni urad tudi imel, da da bi ne sodili za javnost, dokler ne bodo te operacije izvršene.

Tudi o umikanju generala Macdonalda Balfour baje ne ve ničesar. A poslovница »Reuter« javlja iz Madder-Riverja, da sta se generala Macdonald in Babington že vrnila v Madder-River. Dotična brzjavka trdi sicer, da je bila operacija omenjenih generalov — čeprav prvotni namen ni dosežen — v vsakem oziru uspešna, ker da sta odbila sovražnika ter ga prisilila, da se je umaknil. Kako je to mogoče, da bi se morali umakniti Boerci in istodobno da bi se bili umaknili tudi Angleži — to nima samo tisti, ki ve, kako nežno se Angleži izražajo o svojih porazih. — Druga brzjavka razdira laž, da bi bili Angleži obkolili Boerce pri Colesbergu. Boerci stoje v velikem polukrogu na severni strani mesta ter imajo vse prehode v Oranje v svoji oblasti. Delovanje Boercev je živahno; desnemu krilu Angležev preti od strani Boercev resna nevarnost.

Splošna sodba je ta, da je položanje Angležev upravljal desperatno. Neki strokovnjak piše v jednom dunajskih listov: Vojna sicer še ni dovršena, ali za Angleže je že zgubljena!!

Tržaške vesti.

Reklamirajte volilno pravico za občinske volitve! Danes so se izločile na upogled prvotne volilne liste za predstoječe občinske volitve in sicer se morejo upogledati te liste za mesto na magistratu, na borzi v Tergesteju, pri mestnih okrajnih komisarijih in v javnih lokalih (kavarne, gostilne itd.), za okolico pa pri okoliških okrajnih komisarijih, pri vaških načelnikih (capovilla), učiteljih in župnikih. Rok (termin) za reklamacije teče od danes do 25. t. m. ob 2. popoldne. Reklamacije, ki bi se torej uležile po 25. t. m., bi se ne sprejemale več.

Kdor v mestu plačuje davek ter je izpuščen iz volilne liste, naj torej reklamira volilno pravico takoj. Reklamira se lahko na magistratu. Da pa olahča reklamacije, naprosilo je politično društvo »Edinost«, da sprejemajo reklamacije za mesto, gospode odvjetnike dra. Gregorija (Via Molino piccolo št. 3.), dra. Pretnerja (Via Cassa di Risparmio št. 3.) in dra. Rybářa (Via S. Spiridione št. 3.), kateri gospodje so to delo prevzeli, in

sicer dr. Gregorin za volilce s začetno črko A—G, dr. Pretner z začetno črko H—P in dr. Rybář z začetno črko R—Ž. Za okolico so prevzeli reklamacije isti gospodje, in sicer Otokar dr. Rybář za I. in II. okraj, dr. Pretner za III. in IV. okraj in dr. Gregorin za V. in VI. okraj.

V prvi vrsti bodo pa nabirali podpise za reklamacije po okolici od političnega društva v to imenovani poverjeniki, na katere naj se volilci obračajo in katerih imena objavimo jutri.

Opozarjamo, da mora vsakdo, ki reklamira volilno pravico, dokazati svojo pravico s kakršnosibodi listino, n. pr. z davčnim plačilnim nalogom, opominjalnim listom (monitorio), prisodno listino, katera dokazuje, da je dedič itd.

Volilci, ki ste izpuščeni iz volilnih list, eglasite se torej takoj in ne čakajte zadnjega dne; saj vas to ne stane drugega, nego pot k gori omenjenim poverjenikom političnega društva »Edinost«.

Opozarjamo tudi, da v tržaški občini ima volilno pravico vsakdo, ki plačuje davek od posesti in obrti, ako tudi ni Tržačan. Tako je razsodilo namestništvo in ministerstvo že večkrat in dosledno. Na noge torej, slovenski volilci, in pokažite, da ste zreli in zavredni!

Imenovanja. Poštними vezbeniki so imenovani Eugenij Maurich in Gracijan Angelini za Trst, Anton Bataia za Pulj in Vekoslav Reelz za Ljubljano.

»Edinost« brez upliva! Pišejo nam: Ker neki ljubljanski list po vsej sili hoče, da »Edinost« nima nikakega upliva izven uredništva in da je nespretan in nerodno urejevan list, prosim, dovolite, da navedem, kako se je tukajšnji trgovec S., ki je Italijan po rodu in po mišljenju, baš te dni izrazil o »Edinosti«. Ta naš nasprotnik si daje prečitati in raztolmačiti sleherni važnejši sestavek iz »Edinosti«, o kateri pravi, »da je edini resen in pametno urejevan list v Trstu«. Tu imate gospoda, tudi migljaj, kako bi Slovenci — ne smeli pisati proti Slovincem!

»Tržaški Sokol«. Pišejo nam: »Tržaški Sokol« je zopet dignil svoje krepke peroti v veličasten vzlet, z bistrim očesom pak je zazrl in si začrtal smer proti vzvišenemu smotru svojemu. V dosego tega smotra, ki tu v Trstu, na najvažnejši od besnih sovragov obkoljeni postojanki, ne obsega samo gojitve telovadbe, ampak tudi narodne ideje, narodne zavednosti! Le-ta naj — vzvišena nad strankami, vzvišena nad stanovsko razliko in s to združenimi osebnostimi — v medsebojni bratski ljubezni uduši narodni indiferentizem! Pod okriljem »Sokola« naj se čistijo in jasne razmere, naj se vzgaja mlada generacija, ki nam donese zarjo boljših dnij!

Od junaških Helencev starega veka do sedanjega časa so v nepretrgani vrsti stoletij narodi gojili telovadbo, poznajoč, da ta ima velebnen nalog, da pospešuje zdravje, razvija moč, pogum, spretnost, vztrajnost in samozatajevanje. Telovadba je vzgojevalno sredstvo, poklicano v to, da človeško telo spravi z duhom v prijetno harmonično celoto, katera stoprav tvori popolnega človeka. Telo mora biti duhu podrejen služnik. Seveda je duh časa zahteve na telovadskem polju prilagodil bolj življenskim potrebam, kar je vsekako umestnejše, nego pretiravani in za splošno človeško korist celó nevarni uspehi te spretnosti. — Priporočljiva in posnemanja vredna so torej telovadna društva, ki so si po češkem vzoru v plapolajoč prapor svoj zapisala geslo: v zdravem telesu zdrava duša! Tudi »Tržaški Sokol« je s tem geslom nastopil dobo obnovljenega delovanja ter je, v nekako narodno vezilo, pod svojo zastavo zbral mnogo telesnega krepljenja željnih in potrebnih somišljenikov.

Od čilega dečka in čvrste mladenke do krepkega mladeniča in resnega možaka, vsi spojeni v tesno falango krepimo svojega rojstva trdne kosti v telesno in duševno obrambo proti nasilnemu sovragu. —

Na noge, bratje! V boju tem pravičnem iščimo si zaveznikov, da našemu društvu utrdimo krepko gmotno podlago. Vsaki telovadee, vsaki člen naj skuša, da v podrejenem si, oziroma sorodnem si krogu pridobi prijateljev kolikor mogoče podpirateljev, da takim načinom naraste veliko število »Sokolov« ki osigurajo društvu obstanek in razvitek.

O tej priliki polagamo najdobrohotnejše na srce vsem trgovcem in obrtnikom, da svoje uslužbenec, bodisi pomočnike ali vajence, vpišejo v to društvo ter jih tako tudi duševno zavarujejo pred nevarnostmi velikega mesta.

Krog zastave »Sokola« zbirajmo svoje vrle čete, vse v korist, procvit in razvoj naroda ob Adriji!

Sokolaš.

C. kr. poštному ravnateljstvu na znanje Slovenski trgovec nam piše: Pred časom sem naročil Ciril-Metodovega voščila (biksa), katerega pa nisem prejel pravočasno, kakor je bilo pričakovati. Obrnil sem se do tvrdke, ki proizvaja to voščilo in ta mi je poročila, da blago leži na kolodvoru v Trstu. Podal sem se na kolodvor, ali tam nisem našel ničesar. Za vsak slučaj sem šel pogledati tudi na kolodvorsko pošno podružnico. Prišedši tja, sem pomolil gospodu uradniku dopisnico, ki sem jo prejel od gornji omenjene tvrdke, ki je pisana — kar se samo ume ob sebi — slovensko. Uradnik me je pogledal ter rekel: »Sprechen sie deutsch?« Odgovoril sem, da govorim slovensko. On: »Parla talian?« Jaz: Ne znam nego slovenski. Na to je rekel gospod c. k. uradnik: »Ostia! a S. Giovanni i parla anche italian...« To sem napisal, da osvetlim postopanje onih, ki so plačani, da služijo javnosti. Gospod ravnatelj naj blagovoli vzeti na znanje ta slučaj.

Sledi podpis.

Nagle smrti je umrl 78-letni uslužbenec Lloyda Martin Vačinović. Večera so ga našli mrtvega sloneti na stolu v njegovem stanovanju v zagati Moro št. 10. Nedavno so ga bili ozdravljenega izpuštili iz bolnišnice. Ker ga sosedji zadnjih 24 ur niso videli, odprli so stanovanje ter ga našli, kakor opisano. Zdravnik, katerega so nemudoma pozvali, je mogel le še konstatirati smrt. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri sv. Justu.

Aretiranje. V soboto so aretirali 20-letnega Antona Vavovca iz Kopra, izgnanega iz tržaškega ozemlja. Dolže ga raznih tatvin. Iz enakega vzroka so zaprli 19-letnega Kristijana Marengo iz Trsta in 2 dni-narja, ki imata na vesti tatvino na škodo neke kolonijalne tvrdke v ulici Nuova Eden istih, Ivan Malusa se je odločno upiral aretiranju.

Vremenski vestnik. Večera toplomer ob 7. zjutraj 5.0, ob 2. pop. 8.0 C. — Tia-komer ob 7. uri zjutraj 75.0. — Danes toplomer ob 7. zjutraj 7.0 C. Plima ob 8.0 predp. in 9.31 zvečer; oseka 2.10 predp. in ob 2.54 pop.

Vesti iz ostale Primorske.

× Občinske volitve v Žminju. Nrav tega volilnega boja nam sedaj ni prav jasna. Stranka, ki je zmagala v vseh treh razredih, trdi, da je zmagala hrvatska stranka nad italijansko, (katera poslednja da je glasovala tudi za predsednika, tajnika in blagajnika tamošnje podružnice »Lege nazionale), dočim trdi nasprotna stranka, da sti si stali nasproti le dve hrvatski stranki. Omejujemo se torej za sedaj na zabeleženje številnega razmerja oddanih glasov. Stranka, ki ki zmagala v III. razredu (156 glasov proti 59), je zmagala tudi v II. z 89 proti 10 in v I. z 46 proti 12. Propadla stranka hoče baje zopet uložiti rekurz.

× Poštenje »Grazer Tagespost«. Župan iz Kastva je doposlal listu »Grazer Tagespost« nastopno pojasnilo z uljudno prošnjo, da se prijavi kar se pa ni zgodilo:

»Proti razdelitvi občine Kastav se je izreklo nad 2000 občinarjev, oziroma večina onih, ki imajo pravico glasovanja, v navlašč sestavljenem in na kompetentno mesto odposlanem protestu.

Istotako se je tedanje občinsko zastopstvo v svoji seji dne 24. junija 1897. jednoglasno izreklo skleniti razdelitvijo občine, a katero je vendro protenila izvesti večina deželnega zbora strškega v svoji seji dne 1. julija 1899.

Volja prebivalstva zahteva torej, da občina Kastav ostane nerazdeljena, v popolni zavezi, da bi delitev občine Kastav značila popolno razsulo občine in propast občinarjev, ter da oni, ki teže za delitvijo, hočejo le propad občine.

Drugih razlogov za razdeljenje ne morejo navesti.

Razlog, da Vam nismo poslali popravka takoj, ni bil morda v opreznosti, ampak jedino v tem, da sem bil še le pred kratkim opozorjen na Vašo notico, nanašajočo se na ta predmet.

V kolikor pa se tiče dejstva, da nismo dali popraviti dopisov, izšlih v nekaterih italijanskih novinah, je razloga iskati v tem, da ne smatram za vredno pošiljati popravke no-

vinam, ki vedé in vsikdar tudi premišljeno donajajo neresnice.

Kastav, 31. januarja 1900.

S spoštovanjem

Jelušić,
občinski glavar.

Ta pojasnila je torej občinski glavar v Kastvu doposlal poznanemu graškemu listu, a je pokazal hkratu, kako temeljito je bil v zmoti v svojem domnevanju, izraženem v zadnjem odstavku, v domnevanju namreč, da se »Grazer Tagespost« kaj razlikuje od naših italijanskih novin v — poštenju. Gospod občinski glavar je menda sedaj temeljito kuriran od tega optimizma svojega ozirom na resnicoljubje nemških »liberalnih« novin. Kakoršnji so Italijani, prav taki so njih nemški prijatelji »liberalne« barve: sami nočejo čuti resnice in tako ne dopuščajo, da bi tudi njih itak že pristrano čitateljstvo čulo resnico.

× Iz Repentabra nam pišejo: Ozirom na notico v 23. št. »Edinosti« bodi odgovorjeno dopisniku in Repentabra, da njegova trditve ni resnica. V prvo ni res, ker pravi, da na »veselice« dne 31. decembra m. l. so bili tudi otroci. Društvo »Dom« ni imelo veselice na Silvestrov večer, ampak le svoj »pevski večer« v gostilni gosp. Št. Ozbiča v društveni dvorani. Šolskih otrok ni bilo na tem »pevskem večeru« izven par, ki so bili s svojimi starši!! Za to nimamo ni nobene odgovornosti. Ako pa dopisovalec ne pozna razlike med »pevskim večerom« in »veselico«, naj le pride do predsednika društva, kateri mu z veseljem vse pojasni. Gospoda dopisovalca bi nujno prosili, naj enkrat neha po krivem črniti naše društvo po časopisu. Ako ima dotičnik kak vzrok in se mu godi kaka krivica, naj se obrne do slavnega č. kr. okrajnega glavarstva! Tam zamore najti pravico! Naj bo enkrat konec nezmisljeni gonji! Sedaj se ne bomo več ozirali na take notice in si bomo o nasprotniku mislili — svojo.

Štefan Ozbič,
predsednik društva »Dom«.

Vesti iz Kranjske.

* 2200 kron podpore je poljedelsko ministerstvo dovolilo za vodnjak v Gaberčah v postojanskem okraju.

* Dolenjskega Sentjanskega pre-moga so v mesecu januarju izvozili 900.000 kg.

* Novo šolsko poslopje za štiri razrede bodo gradili v Loškem potoku.

* »Slovenčeve« pravde. V stvari vipavskega župana Hrovatina proti »Slovencu« bo dne 3. marca razprava na kasacijskem sodišču na Dunaju.

* »Tugomera« je deželna vlada kranjska, v drugič prepovedala. Po prvi prepovedi so hoteli ta Jurčičev umotvor predstavljati samo pred povabljenim občinstvom. A tudi tega niso mogli doseči od slavne oblasti. In neko ljubljansko glasilo se roga tržaški »zavoženi politiki«! Ha, ha, ako bi bili tudi mi škodoželjni, bi se smejali. A se ne smejemo ker je meso od našega mesa, v katero reže v Ljubljani nam sovražni zistem.

Vesti iz Štajerske.

— Obratno ravnateljstvo južne železnice se ustanovi v Mariboru. Iz Maribora pa se tehnično ravnateljstvo preseli v Gradec.

Za popolno nemško recte ponemčevalno šolo v Slov. Bistrici je dne 6. t. m. agitoval poslanec Wolfhardt. Nemški listi pišejo, da je imel uspeha.

— Slovensko gledališče v Celji. (Dopis.) Snelgoleica — kraljica v 5 slikah. Gospica Slavčeva iz Ljubljane kakor gost. — Jako nevaren poskus se nam je zdela namera celjskih diletantov, povabiti za prvo vlogo rutinirano umetnico — in bali smo se za uspeh. A naš strah bil je ničev. Gospica Slavčeva ni kazala o nobenem nastopu, da bi jo diletantem soigrajočih ženiral. Diletantje jej pa tudi niso dajali prilike, da bi se mogla sramovati poleg njih z umetniškega stališča. Rešili so vsaki svojo nalogo decentno in umetniško. Ni se jim poznalo, da jim poklic vedle kaj drugega, nego vloge memorirati. Gospice Slavčeve — oziroma njenega nastopa — nočemo kritizirati. Saj čitamo o njej vedno le laskave ocene ljubljanskih kritikov; omenimo le, da nas je očarala, navdušila in ganila; tako mično, naravno in vendar — kakor prava umetnica — je igrala ulogo Sne-

gulčice. Zlobno mačeho, ošabno kraljico, ki hoče ubogo Snegulčico radi njene lepote uničiti, nam je predstavljala gospa dr. Karlovšekova. V kretanji je bila izborna, le semtertje je preveč deklamirala, kar pa menda izvira od tod, ker se s slovenščino še ni popolnoma dobojevala. Uloge dvorskih dam bile so v dobrih rokah. Kar se možkih tiče, presenetil nas je gospod Salmič, naš komik non plus ultra. —

Morda je res ljubezen v sorodu s komiko, saj bi drugače ne mogel komik a la Salmič ubrati pravih strun zaljubljenca — in vendar je s pravim zaljubljenkim tičjim glasom tožil in javkal — dokler ni dobil svoje izvoljenke Snegulčice.

Dobro pa so igrali tudi gospodje dr. Karlovšek ulogo ministra, dr. Ravnikar ulogo Bogdana itd. Mladim sreem utisnili so se pa gotovo najbolj v spomin skratki — 7 jih je bilo — ki so negovali Snegulčico. Čestitati moramo gospodu režiserju Percanu, da si je nabral tako fletnih škratov — bili so res imenitni v maski in igri.

Splošno smo pa opazili, da še na nobeni predstavi ni bilo toliko občinstva — vse se je trlo. No, da je godba — narodna naša godba — bila na svojem mestu, je pač samo ob sebi umevno — le to še pripomnimo, da se je po predstavi pridno plesalo — do ranega jutra.

Razne vesti.

Oboževanje Burov. Občinski zastop v Heilbronn na Württemberskem je sklenil, nazvati jedno najlepših ulic: »Burska ulica«.

Influenca razsaja v Monakovu ter je dosegla nevarne dimenzije. Nad 60.000 oseb je zbolelo.

Razkosano človeško truplo. Svojedobno smo poročali o zločinu v Veroni, kjer so našli v reki razkosano truplo nekega dekleta, ki je imelo ljubavno zvezo s poročnikom Trivulzio. Imenovanega častnika in babico Friedman so bili zaprli, a sedaj so oba izpustili, ker nedostajajo dokazov za njih krivdo. (Hm! Hm! Italija ima pač svojo justico!)

Koliko velja vojak v raznih državah, kaže ta-le statistika: Stroški za enega vojaka so v Rusiji 641,60 K, v Nemčiji 1116 K, v Avstroogorski 1128 K, v Italiji 1473,60 K, na Francoskem 1567,68 K, na Angleškem 1963,20 K. Potemtakem ruski vojak velja najmanj, angleški pa največ. Vojaških stroškov na posameznega državljanca pride v Rusiji 5,76 K, v Italiji 8,64 K, v Avstroogorski 9,60 K, na Angleškem 11,52 K, na Nemškem 12,48, na Francoskem 17,54 K.

Raznarodovanje na Ogerskem. Madjarom gredo vrlo izpod rok akeije za raznarodovanje družih narodnosti v njih deželi. »Bud. Hir-lap« poroča ves gaujen, da je pred 30 leti bilo več nemških otrok v peštanskih šolah, nego madjarskih. Danes pa je tam od 100 učencev že 91 Madjarov. (Ali kakih?! Vprašanje stavea.) Zares kosmato vest imajo Madjari, da se vesele takega rokodolstva.

Loterijsko številkje, izžrebane dne 10. februarja:

Trst	47	25	26	45	86
Lince	24	32	37	2	58

Brzjavna poročila.

Odpretje državnega zbora.

DUNAJ 12. (K. B.) Državni zbor je sklican za nadaljevanje svojih del za 22. t. m. Predsednik zbornice poslanec je že poslal vsem udom zbornice vabila za prvo sejo. Ker je bil državni zbor le odložen, velja za prvo sejo dnevni red za 20. december 1899. s primernim izpuščanjem nekaterih že rešenih ali brezpomembnih točk (volitve v odseke, poročilo o predlogu Naxere itd.) K temu pridejo še nadaljna poročila legitimacijskega odseka o dopolnilnih volitvah posl. Potočkega, Moysse-a, dra. Foehlera in Karola Türka.

Stavke.

DUHOVCOV 11. (K. B.) V okraju Ousti-Homotov so večerj spravili 574 vagonov premoga na dan.

KLADNO 11. (K. B.) Položaj v tem okraju se ni spremenil.

Turki niso udrli v Wadai.

PARIZ 11. (K. B.) »Agence Havas« formalno dementira vest Eclaira, da bi bile turske čete udrle v Wadai (Dar Salah v Sudanu).

Ogerska zbornica poslancev.

BUDIMPEŠTA 10. (K. B.) Zbornica poslancev je sprejela proračun za leto 1900

z veliko večino kakor temelj specialni debati.

Zakon o mornarici na Nemškem.

BEROLIN 10. (K. B.) Državni zbor je nadaljeval posvetovanje o zakonu glede mornarice. Grof Schwerin se je potegoval za zakon ter je naglašal važnost predloge iz narodnega obzira. Bebel je govoril proti predlogu ter rekel, da njegova stranka odklanja take in podobne zahteve, ker iste ščitijo zistem, katerega pobija stranka.

Dogodek v Rivi.

RIM 10. (K. B.) V Zbornici poslancev je minister za vnanje stvari Visconti-Venosta odgovoril na vprašanje Barzilaja in Luchinija, da je spor zaradi dogodka v Rivi ugodno rešen po objasnjenjih med dunajsko in rimsko vlado. Obe vladi sta se dogovorili, da se ima eventualnih pregledovanj na krovu italijanskih ladij v Rivi udeležiti odposlanec italijanskega konzula v Inomostu.

Vojna v južni Afriki.

INTERVENCIJA ITALIJE V JUŽNI AFRIKI. PARIZ 10. (K. B.) »Eclair« beleži dejstvo, da I. minister za vnanje stvari Deleassé ni hotel odgovoriti na interpelacijo posl. Faure-a o mogoči intervenciji Italije v južno-afriški vojni; list je menjenja, da je pred tremi dnevi visok uradni ministerstva za vnanje stvari odpotoval v Rim s posebnimi navodili za tamšnjega francoskega poslanika. Posl. Ruanel bo v ponedeljek interpeliral ministra-predsednika Waldeck-Roussaua o naredbah, katere misli izdati v zatiranje protirepublikanskih demonstracij, ki jih uprizarjajo cerkveni dostojanstveniki.

Iz zapadnega bojišča.

LONDON 12. (K. B.) Uradna brzjavka javlja: General Clemen javlja iz Rendsburga, da so Boerci dne 9. t. m. poskusili obiti angleško desno krilo. Angleži pa so odbili napad ter ostali na svojem mestu. Glasom brzjavke iz Kimberleya so moči Boercev znatno narastle. Dne 7. t. m. so začeli Boerci delati nasipe na vzhodni strani mesta.

Darovi.

Družbi sv. Cirila in Metoda so poslali meseca januarja tega leta prispevkov p. n. gospoda in društva: Fr. Rudolf v Črnem vrhu iz nabiralnika 208 K, kapelan Iv. Košir v Tolmini 3 K, prevz. g. knezoškof dr. A. Jeglič 100 K, uredništvo »Slovenec« 41 K, prva dol. posojilnica v Metliki 20 K, kapelan M. Škrjanec v Zagorju 5 K, podruž. v Vipavi 28-20 K, Roza Mikl v Ormožu 4-10 K, A. Mežan na Igu iz nabiralnika 2 K, moška podruž. v Mariboru 256 K (imena darovalcev gl. »Slov. Gosp.« št. 3 t. l.), čitalnica v Ptuj novoletnico 22 K, moška podruž. v Ajdovščini 55 K, podruž. v Ljutomeru novoletnico 60 K, uredništvo »Slovenec« 206-20 K, kapelan M. Eferl na Rečici (Štaj.) 2 K, živinozdravnik Fr. Majdič v Logatecu 10 K, moška podruž. v Kamniku 240 K, podruž. v Ljutomeru 10 K, ženska podruž. v Kobaridu 66-34 K, žup. Iv. Podboj v Planini iz nabiralnika v Strniševu gostilni 4-86 K, ženska podruž. v Dorbergu 9 K, ženska podruž. v Sežani 124 K, g. Bernotova v Vipavi zbirko 16-40 K, žup. Ljud. Jenko pri sv. Duhi 5 K, dr. M. Laginja v Pulju volilo kur. Jos. Megliča 100 K, posojilnica v Mozirju 50 K, nadučitelj A. Gnus iz nabiralnika F. Peklarja na Dolu (Štaj.) 8 K, posojilnica v Makolah (Štaj.) 20 K, posojilnica na Dolu (Štaj.) 10 K, moška podruž. v Kobaridu 60 K, podruž. za breški okraj (Štaj.) 337 K, tvrdka A. & E. Škaberne od platna 200 K, N. N. v Begunjah pri Cerknici 20 K, bralno društvo v Dolu ob Savi 20 kron.

Blagajništvo družbe sv. Cirila in Metoda.

Trgovina in promet.

Denarni trg.

Na javnem trgu na Dunaju je bil položaj v petek nespremenjen; stavki na bančne akcepte prve vrste so znašali 3 7/8 %. Vloge pri dunajskem glavnem zavodu avstro-ogerske banke so znašale 900.000 K; ujem so stale nasproti zapadlosti v znesku 4-1 milijonov kron.

Potrjena pravila.

Kakor poroča kor. biro dne 10. t. m. z Dunaja, je glasom »Wiener Zeitung« ministerstvo za notranje stvari v sporazumu s finančnim, trgovinskim in pravosodnim ministerstvom odobrilo na podlagi običnega zbora

delničarjev spremenjena pravila Tržaške kolvinke družbe (Società metallurgica Triestina per azioni).

Tedensko tržno poročilo.

Kolonijalno blago: Kava: Prošli teden je bil položaj na kavnihih trgih zelo nestalen. Ponudbe za poskušnjo kažejo večjo ceno za 2 šilinga, na merodajnih trgih je cena poskočila za 3 %. Glasom Tuuringovega statističnega izkaza se je zaloga kave v Evropi znižala za 6500 t. in svetovna zaloga za 27850 t., vest, ki pa ni napravila posebnega utisa, ker jo je bilo pričakovati. — Naš trg je bil trden, kupčija živahna, proti koncu tedna nekoliko mirnejša. Sruga je vzeti 2000 vreč Santos »good average« po 48—49 K, 2000 vreč dt. Superior po 49—52 K in 500 vreč dt. navadne do fine kave po 46 do 54 K od 50 kg. Na skladiščih se nahaja 13.143 q kave.

Poper: Cena raste trajno; zaloge ginevajo dovoza z izvirnih krajev malo, povpraševanje na merodajnih evropskih in ameriških trgih živahno.

Dne 9. t. m. so zahtevali za:

za poper Singapore K 73.—

„ Tellicherry „ 73.—

„ Penang C „ 68.—

„ Penang D „ 67.—

Priment. Položaj na izvirnih mestih je nespremenjen, malo zanimanja za blago. Evropski trgi imajo dovolj zalog ter ne delajo novih naročil. Cena 43 K.

Klinčki: Položaj trden; na londonskem trgu mnogo naročil. Cena 46 K.

Sladkor: Na vseh važnih to- in inozemskih trgih je cena rasla počasi a trajno. Le tuk. trg je ostal miren, ker ni prihajalo naročil od strani konsumentov. Cene so bile stalne, kakor sledi:

Centrifugalnihilé . . . 26 1/2—27 1/2 K

Melis-Pilé . . . 27 3/4—28.— „

Concassé . . . 27 3/4—28 3/4 „

V klobukih (soleh) . . . 30.—

Koeke v zabojih . . . 29 1/2—31.— „

Za naročbe februar-maj:

Centrifugalni pilé . . . 27.—27 3/4 K

Melis-pilé . . . 28—28 1/2 „

Od 2—8. t. m. je došlo po železnicah iz notranjega: 47.115 q (proti 49.700 q v isti dobi m. l.) Zaloge je bilo dne 7. t. m. 167.200 q, med njimi 162.920 q na skladiščih.

Cerealije: Prošli teden je bilo malo prometa; trg je bil miren, nespremenjen. Zaloge je bilo: pšenice 2130 q (1930 q v skladiščih), 4020 q turšice (3720 q v skladiščih), 366 q ovsa (66 q v skladiščih).

Bombaž: cena raste stalno. Prodalo se je 117 zavrtkov. Adane po 104 K.

Moka: Kupčija neznatna, cene se drže slabo.

Južno sadje. Cene stalne. Prodalo se je 15.000 zabojev pomaranč po 3—10 K in 6000 zabojev po 2—5.50 K, 600 q fig Calamata. O vseh tukaj navedenih cenah ni ušteta carina.

Poštna pošiljatve, rešene o nezgodi pri Kalsdorfu.

(Dalje.)

K izkazu I.

Vreča z denarjem, 290 kosov dvošilingov. Izvid: Vsled požara več ali manj zakajeni. Deloma po dva in dva kosa skupaj spečena deloma na pol stopljeno. Iz tega se more sklepati, da so bili kosi izpostavljeni močnejemu ognju. — Vreča z denarjem, 422 kosov angleških srebrnjakov v velikosti dvošilinga. Izvid: Deloma po dva in tudi po tri skupaj spečeni kosi, splošno več ali manj zakajeni. Konec kakor pri gornji. — Vreča z denarjem z 244 kosi à 1 šiling. Izvid: Deloma vsled požara zakajeni, en kos na obeh straneh zabuhel. Konec kakor pri gornji. — 33 kosov dvošilingov (Arupiji?). Izvid: Iz zakajenosti je sklepati, da so bili novei v precej velikem ognju; angl. srebrnjak »Georg IV« (z šilinga?), angl. srebrnjak »Wilhelm IV« (1836, angl. srebrnjak od ognja očrnel in zabuhel z šilinga, en saksonski tolar, od ognja očrnel, en najbrže danski stari tolar 27 gr. od ognja očrnel, 2 angleška novca najbrže po 5 šilingov 1890, od ognja zabuhla, en avstr. poltolar, 14 gr. od ognja očrnel, en močno razpočen in sežgan medeni novce, dva mala srebrnjaka. — Vreča z denarjem, 59 kosov dvošilingov, deloma vsled ognja več ali manj zabuhlih. (Pride še.)

Monopol za vžigalice na Italijanskem.

Iz Milana javljajo, da prosi skupina ameriških kapitalistov za monopol izdelovanja vžigalic na Italijanskem ter da namerava v slučaju, če bi vlada ne sprejela njene po-

nudbe, ustanoviti veliko tovarno, ki bo delala konkurenco že obstoječim domačim tvrdkam. O tem se Amerikanci mislijo posluževati nekega posebnega patenta.

Poziv

zavarovalnim potovalecem, agentom in nastavljenecem.

Položaj zavarovalnih potovalecev je takšen, da je skrajni čas, da se organizujejo tudi ti. Plača zavarovalnih potovalecev obstoji večinoma v proviziji, s katero pa ni plačano resnično delo, ampak samo od golega slučaja a odvisne kupčije. Pravna varstva nimajo in v slučaju bolesi ali onemoglosti so večinoma brez vsake pomoči. Tudi je ta služba v sedanjih razmerah zelo negotova in traja takorekoč le od danes do jutri. Ako je zavarovalni potovalec onemogel, je navadno odpuščen iz službe, brez vsega obzira na prejšnjo njegovo delavnost, češ: zavod ne more vpoštevati ljudi, ki ne producirajo več kupčij in dobička! Vzpričo današnje konkurence med zavarovalnimi zavodi, je slednjim česče nemogoče gledati toliko na moralno kvalifikacijo osebe, kakor na to, da dotičnik pridobi kolikor največ možno kupčij. To pa vodi do mnogoterih zlorab osobito po deželi, ki škodujejo tako zavarovaneem kakor zavarovalnim zavodom, največ pa ugledu zavarovalnih potovalecev. Da se temu pride v okom, je potreba, da se potujoči zavarovalni nastavljenec vseh zavodov, ki delujejo na Slovenskem, organizujejo. Treba je društva, ki bi v slučaju potrebe podajalo zavarovalnim nastavljenecem pravno pomoč in podporo, društva, ki bi vravnalo razmerje med zavarovalnimi nastavljenec in zavodi. V to svrhu se je v Ljubljani provizorično sestavil začasni odbor zavarovalnih potovalecev, ki namerava sklicati o Veliki noči posvetovalni shod, na katerem se ukrene vse potrebno. Gospodje tovariši so torej prošeni, da prijavijo svoje naslove, da bo možno pravočasno doposlati jim vstopnice. Prijave je pošiljati na naslov: Leopold Grünfeld, zavarovalni uradnik v Ljubljani, Dunajska cesta št. 31.

S kolegijskim pozdravom!

Priljubljeni odbor.

V Ljubljani, 10. februarja 1900.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 12. Pšenica za oktober K. 7.85 do 7.86. Pšenica za april K. 7.72 do 7.73 Rž za oktober K. — do —. Rž za april K. 6.42 do 6.43. Koruza za juli K. — do —. Kuruza za maj 1900 K. 5.— do 5.01. Oves za oktober K. — do —. Oves za april K. 5.05 do 5.06. Pšenica: ponudbe zadostne povpraševanje zmerno trdno. Prodaja: 32000 met. stot. po obdržanih cenah. Vreme: dež.

Hamburg 12. Trg za kavo. Santos good average za mare 37.50 za maj 38.—, za september 39.—, za december 39.50 Denar.

Havre 12. Kava Santos good average za februar 50 k. frankov 46.25, za juli 50 k. frankov 47.—.

Dunajska borza dne 12. februarja.

	danes	predčera
Državni dolg v papirju	100.—	100.05
„ „ v srebru	99.95	100.—
Avstrijska renta v zlatu	99.15	99.30
„ „ kronah 40/0	99.70	99.70
Kreditne akcije	237.50	237.50
London 10 lsr.	242.25	242.20
20 mark	23.62	23.62
Napoleoni	19.25	19.26
100 italijanskih lir	89.85	89.85
Cekini	11.38	11.38

Sladčičarna in pekarna HENRIK STIBIEL-A

TRST - Piazza S. Giacomo štr. 3, Corso - TRST priporoča za pustni čas svoj veliki izbor vsakvrstnega najinejšega pečiva in sicer za poroke, pojedine, krste, pogostovanja kakor, sladčice, konfete, čokolado, fine pijske: rozoljo, marsala, malaga, ciper, rum itd. itd.

Velika pekarna, kruh vedno svež. Sprejemo naročbe od zasebnikov za vsakovrstno pečivo. Postrežba točna. Cene nizke.

Velika zaloga solidnega pohištva in tapecarij

od Viljela Dalla Torre v Trstu Trg San Giovanni hšt. 5. (hiša Diana). Absolutno konkurenčne cene. Moje pohištvo donese srečo!

Proti kašlju, grloboli, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd. zahtevajte vedno **Prendinijeve paštilje** Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd. Dobivajo se v skatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn.	Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.25 - brzovl.	Dunaj, zveza z Reko
8.25 - brzovl.	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
9.25 - omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 - post.	Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45 pop. omn.	Kormina, zveza Červinjan, Benetke
4.35 - omn.	Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30 - omn.	Benetke (via Červinjan in via Videm)
	Rim (via Bisij) naravnost.
6.25 - post.	Dunaj, zveza z Reko
8.15 zve. brzovl.	Kormina
8.15 - brzovl.	Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45 - meš.	Nabrežina, Videm, Benetke
9.45 - meš.	do Mürtzschlaga
6.10 - (samo ob sredah) ekspres v Ostende	

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš.	iz Mürtzschlaga, Beljaka itd.
7.33 - meš.	iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45 - brzovl.	iz Kormina
9.28 - brzovl.	Dunaj, zveza s Pešto, Mühim
10.25 - post.	Dunaj, zveza z Reko
10.40 - brzovl.	iz Italije preko Kormina
11.20 - omn.	iz Benetke (via Červinjan)
5.35 pop. post.	Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zve. omn.	iz Italije preko Kormina
8.30 - brzovl.	iz Italije preko Kormina
9.25 - omn.	Dunaj, zveza z Reko
11.35 - omn.	iz Italije preko Kormina
10.38 pdp.	(samo v sredo) ekspres v Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 - brzovl.	Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop.	Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 - brzovl.	Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 - brzovl.	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp.	Divača
9.35 - brzovl.	Pulj, Rovinj
11.15 - brzovl.	Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zve. brzovl.	Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 - brzovl.	Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 - brzovl.	Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Odhod in prihod parnikov.

V Žavljje preko Sv. Marka, Šklednja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp.: 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn. 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp.: 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (pošta) predp., 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“).

V Umag vsak dan razen nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanova, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanova, Salvore, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30, 6 pop.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher** v Budimpešti, VIII Deutshgasse, 8.

Pozor!

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl v ulici Geppa št. 1. svojo

gostilno.

Trudil se bom postreči vsakemu z okusnimi jedili in z dobro pijačo.

Zmerne cene.

Z odličnim spoštovanjem

Peter Jošt, krčmar.

POSILANO.

Fran Wilhelm^{ov}

odvajajoči čaj

od

Frana Wilhelm

lekarnarja v Neunkirchen

(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah za enkratno inšeriranje se plača po 1. tvi. za besedo; za večkratno inšeriranje pa se cena primerno znižuje. Oglasi za vse leto za enkrat na eden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih antecipatnih obrokih. Najmanjša objava 20 uč.

V Trstu.

Posredov: laica za potovanja.

Alojz Mojzetič Piazza Negoziante 1. daje pojasnila za vsakršna potovanja in sprejema predplačila za obisk letošnje svetovne razstave v Parizu.

Krčme.

Jurković Mate ulica Carintia št. 25 toči izvrstno črno in belo strsko vino ter ima dobro domačo kuhinjo.

Perhauc Jakob ulica Aequedotto 8 Zaloga vsakršnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Pirih Ivan ulica Media št. 3., toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo (za magistratom), Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 26. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

Pahor Ivan v ulici Conti št. 2 ima pekarno in sladčičarno. Svež kruh večkrat na dan. Prodajanje moke in sprejemanje domačega kruha v pecivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajalisci Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časnikovi.

Zaloga dog in sodarski mojster.

Abram Fran Ulica S. Francesco št. 2. Trgovec z dogami in sodarski mojster, izdeluje vsakovrstne sode in posodo. Delo solidno, cene zmerne.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manufakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Novak Mihalj trgovec, ulica Sv. Caterina št. 9, priporoča svojo zalogo kolonijalnega blaga na debelo in na drobno. Razpošilja na deželo proti povzetju.

Mesar.

T. Zadnik mesar, ulica S. Francesco 16, postreže z vsakovrstnim mesom po zmernih cenah. Na željo pošilja na dom.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12 priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Mlin na par.

Valentin Skočir ima v ulici Giulia št. 309 mlin na par, kjer melje vsakovrstne turščene moke Trgovcem pošilja na dom točno in po najnižji ceni. Za zasebnike melje po nizki pristojbini. Za kakovost blaga se jamči.

Podučevanje jezikov.

Jurca Katinka v ulici Valdirivo št. 17 I. nads. podučuje doma ali zunaj francoski, nemški, slovenski in italijanski jezik v najkrajšem času po najnovejših metodah.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumljivo krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 22 I. n ima izbornu zalogo vsakovrstne blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek, dežnikov in sobnih plašev za vsako sezono. Vse po najnovejši modi.

Vošcene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Pohištvo in meblji.

Novoporočenci pozor! Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetacijami in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v vsi to stroko spadajočih del. **Anton Breščak, Gorica, Gosposke ulice št. 14.** Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Costilna

Andemo de Franz

Via della Geppa št. 14.

toči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, domače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popolnoč. Za obilen obisk se priporoča

Jožef Furlan.

ZALOGA POHIŠTVA IN OGLEDAL

Rafaela Italia

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnice in peresnice, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Za bolne na želodcu!

Vsakemu, kateri si nakopje želodčne bolezni s prehlajenjem ali s prenapolnjenjem želodca, z vživanjem pomankljivih, težko prebavnih, prevročih ali premrzlih jedil ali z nerednim življenjem kakor n. pr.

želodčni katar, želodčni krč, želodčne bolečine, težko prebavljenje ali zasliženje

priporoča se dobro domače zdravilo, katerega izvrstno zdravilno delovanje je že izza več let preskušeno. To zdravilo je znano

prebavno in kričistilno sredstvo

Hubert Ullrich-ovo zeliščno vino.

To zeliščno vino je sestavljeno od izvrstnih, zdravilnomočnih zelišč in dobrih vinom. Jači in oživlja cel prebavni sistem človeka, ne da bi isto bilo čistilo. Zeliščno vino odstranjuje vse nerednosti v krvnih ocvih, čisti kri vseh pokvarjenih tvarin, ki povzročajo bolezni in deluje vspešno novo napravo zdrave krvi.

S pravočasno porabo zeliščnega vina zamore se odpraviti želodčne slabosti že v kali. Ne smemo tedaj pozabiti, dati prednost porabi tega vina pred vsemi ostrimi, ter zdravju škodljivimi razjedljivimi sredstvi. Vsi pojavi kakor: **glavobol, riganje, rezavica, napenjanje, slabost z bruhanjem**, kateri se pri dolgotrajnih (zastarelih) bolečinah, na želodcu tako radi pojavljajo, odstranjajo se čisto že po enkratnem pitju tega vina.

in nje neprijetne posledice kakor: **stiskanje, ščipanje, bitje srca, nespanje** in tudi strmenje krvi v jetrah, vranici in sistemu vratnih žilcev (haemorrhoidne bolečine), odstranjajo se s zeliščnim vinom hitro in voljno. Zeliščno vino odpravlja (haemorrhoidne bolečine), podeljuje prebavnemu sistemu povzdigo in odstranja iz želodca in črev z lahkimi čistilom človeka vse sljedečne tvari.

Mršav in bled pogled človeka, pomanjkanje krvi, oslabiljenje

navadne posledice slabe prebave, pomankljivega naraščanja krvi in bolehnega stanja jeter.

Pri popolnem pomankanju volje do jedi, pod neravnem zbijenjem in otočnostjo kakor tudi pogosti glavoboli in nespanje povzročajo večkrat takim bolnikom hiranje.

Zeliščno vino daje oslabei telesni moči svežo vspodbudo. Zeliščno vino podeljuje človeku voljo do jedi, pospešuje prebavo in redivo, vspodbuja močno menjavo snovi, povspesuje in izboljšuje tvaričenje krvi, olajšuje razdražene čute in podeljuje bolnikom nove moči in novo življenje. To dokazujejo mnogostevila priznanja in zahvalna pisma.

Zeliščno vino prodaja se v steklenicah po 1 gld. 50 nč. in 2 gld. v lekarnah v Trstu, Sežani, Miljah, Kopru, Izoli, Piranu, Trzinu, Ogleju, Červinjanu, Ronkah, Vipavi, Ajdovščini, Postojni, Gradiscu, Krmini, Gorici, Umagu, Bujah, Buzetu, Opatiji, na Reki, Krku, Čresu, Malem Ločinju, Labinju, Pazinu, Motovunu, Vizinadi, Staremgradu, Poreču, Rovinju, Vodnjanu, Pulju, Portogruaru, Trevižu, Vidmu, Benetkah itd. kakor tudi v lekarnah po celem Avstro-Ogerskem in sosednih deželah.

Tudi razpošilja trdka: **Hubert Ullrich, Leipzig**, po 5 ali več steklenic zeliščnega vina po originalni ceni po vsej Avstro-Ogerskej poština in zaboja ne pa carine prosto.

Svari se pred ponarejanjem!

Zahteva naj se izreči: **Hubert Ullrich-ovo Zeliščno vino.**

Moje zeliščno vino ni nikaka skrivnost, ampak sestoji iz: Malaga vina 450,0, vinskega spirita 100,0, glicerina 100,0, rudečega vina 240,0, jerebičnega soka 150,0, črešnjevega soka 320,0, mane 30,0, koprive, jagneza, omanovih korenin, američanskega lapuha, lečjanovih in kolmežnih korenin vsacega po 10,0. Te tvari ne naj se pomešajo.

C. Klemt.

Tovarna za zatvornice (Jalousien)

Braunau na Bavarskem.

Priporoča svoja 6-kratno odlikovana povrstna lesena zastirala (Rouleaux), in zaluzije. — Ceniki gratis.

Agentje

za privatne odjemalce se povsod iščejo.

!!Nezaslišano!!

191 predmetov za samo 2. gld. 10 kr.

- 1 krasna pozlačena ura, jamčena tri leta.
- 1 pozlačena verižica.
- 1 krasen etui za smodke.
- 1 fino toaletno obrobjeno zrcalo s pokrivalom.
- 1 notes vezan v angleško platno.
- 1 oprava zapestnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 oprava naprsnih gumbov iz double-zlata I. vrste.
- 1 par uhanov iz double-zlata I. vrste z vdelanim biseri.
- 1 zelo koristna pisalna oprava.
- 1 toaletno milo prijetne vonjave.
- 72 najboljših jeklenih peres.
- 25 finih pisarnih zavitkov.
- 25 pol finega pisarnega papirja in 50 koristnih predmetov za gospodinjje.
- Imenovanih 191 krasnih predmetov razpošilja za samo 2 gold. 10 kr. (ura sama stane toliko) švicarska izvozna hiša

H. SCHEUER, Krakovo

Josefsgasse št. 46.

Kar ne ugaja se sprejema nazaj v teku 8 dnij. Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Trgov.-obrtna registrovana zadruga

z neomejenim jamstvom.

V GORICI, semeniška ul. št. 1., I. nadstr.

Obretnje hranilne vloge, stalne, ki se nalože za najmanj jedno leto po 5%, nemavne po 4 1/2% in vloge na Conto-corrent po 3.60%. Sprejema hranilne knjige družih zavodov brez izgube obresti ter izdaja v zameno lastne. Rentni davek plačuje zadruga sama.

Daje posojila na poroštvo ali zastavo na 5letno odplačevanje v tedenskih ali mesečnih obrokih, proti vknjižbi varščine na 10letno odplačevanje, v tekočem računu po dogovoru.

Sprejema zadružnike, ki vplačujejo delež po 300 kron po 1 krono na teden, ali daljših obrokih po dogovoru. Deleži se obrestujejo 6.15%.

Vplačevanje vrši se osebno ali potom polnočnic na čekovni račun št. 842.366.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9—12. dopoldne.

Priznana najboljši z važnimi patentiranimi novostmi lastne iznajdbe tehnično dovršeni

glasovirji

dole se najbolje in najceneje direktno pri tovarnarju

Henrihu Bremitz

o. kr. dvornemu zalagatelju.

Trst — Borzni trg številka 9 — Trst

Ilustrirani katalogi na zahtevanje franko.

SEMINA
z nasadov cvetic, travnikov itd.

tvrdke Wolfner & Weisz

na Dunaju

po cenah, da se ni bati konkurence.

Zaloga v Trstu:

Roberto Bambule

cvetličar v Via delle Torri (Palaca Diana).

MLEKARSKA ZADRUGA

v škofji Loki

oddaja sveže mleko, sladko smetano in

surovo maslo po najnižjih cenah v naj-

bolji kakovosti.